

Manfred Röseler

Kurs biblijny

Nowe życie z Jezusem

Duch Święty - Jego osoba i dzieło

Tytuł oryginału: BIBELGRUNDKURS "NEUES LEBEN MIT JESUS"

Original edition © by Missionswerk DIE BRUDERHAND e.V.

Polish edition © by Fundacja Ewangeliczna

Wydawca: Fundacja Ewangeliczna

Tekst biblijny, cytowany w kursie, pochodzi z dwóch wydań Pisma Świętego:

- Biblia Warszawska, Towarzystwo Biblijne w Polsce, Warszawa 1994,
- Biblia Tysiąclecia, Wydawnictwo Pallottinum, Poznań - Warszawa 1980.

Cytaty z Biblii Tysiąclecia oraz odnośniki do niej oznaczone zostały symbolem "BT".

skrótów nazw ksiąg biblijnych zastosowane w kursie

W nawiasach podano nazwy ksiąg w Biblii Tysiąclecia, różniące się od nazw użytych w Biblii Warszawskiej.

Abd. - Księga Abdiasza
Agg. - Księga Aggeusza
Am. - Księga Amosa
Dan. - Księga Daniela
Dz.Ap. - Dzieje Apostolskie
Efez. - List do Efezjan
Est. - Księga Estery
Ezd. - Księga Ezdrasza
Ezech. - Księga Ezechiela
Filem. - List do Filemona
Filip. - List do Filipian
Gal. - List do Galacjan (List do Galatów)
Hab. - Księga Habakuka
Hebr. - List do Hebrajczyków
Iz. - Księga Izajasza
Jan - Ewangelia Jana
I Jan - I List Jana
II Jan - II List Jana
III Jan - III List Jana
Jak. - List Jakuba
Jer. - Księga Jeremiasza
Job - Księga Joba (Księga Hioba)
Joel - Księga Joela
Jon. - Księga Jonasza
Joz. - Księga Jozuego
Jud. - List Judy
Kazn. - Księga Kaznodziei Salomona (Księga Koheleta)

Kol. - List do Kolosan
I Kor. - I List do Koryntian
II Kor. - II List do Koryntian
I Kron. - I Księga Kronik
II Kron. - II Księga Kronik
I Król. - I Księga Królewska
II Król. - II Księga Królewska
Łuk. - Ewangelia Łukasza
Mal. - Księga Malachiasza
Mar. - Ewangelia Marka
Mat. - Ewangelia Mateusza.
Mich. - Księga Micheasza
I Mojż. - I Księga Mojżeszowa (Księga Rodzaju)
II Mojż. - II Księga Mojżeszowa (Księga Wyjścia)
III Mojż. - III Księga Mojżeszowa (Księga Kapłańska)
IV Mojż. - IV Księga Mojżeszowa (Księga Liczb)
V Mojż. - V Księga Mojżeszowa (Księga Powtórzonego Prawa)
Nah. - Księga Nahuma
Neh. - Księga Nehemiasza
Obj. - Objawienie Jana (Apokalipsa Jana)
Oz. - Księga Ozeasza
Pieśń n.P. - Pieśń nad Pieśniami
I Piotr - I List Piotra

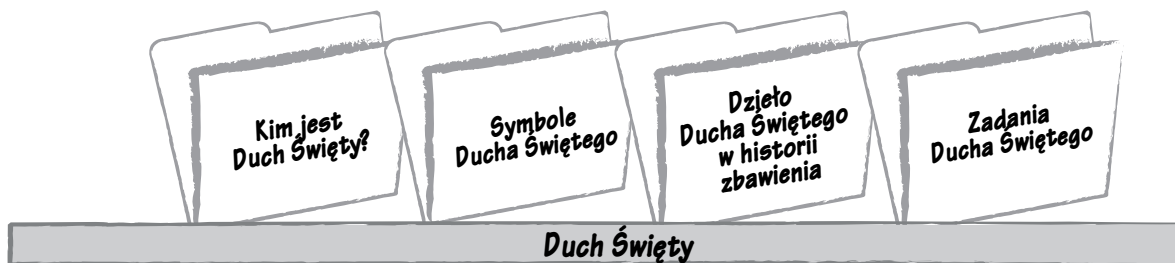
II Piotr. - II List Piotra
Przyp. - Przypowieści Salomona (Księga Przysłów)
Ps. - Księga Psalmów
Rut - Księga Rut
Rzym. - List do Rzymian
I Sam. - I Księga Samuela
II Sam. - II Księga Samuela
Sędz. - Księga Sędziów
Sof. - Księga Sofoniasza
I Tes. - I List do Tesaloniczan
II Tes. - II List do Tesaloniczan
Tr. - Treny (Lamentacje)
I Tym. - I List do Tymoteusza
II Tym. - II List do Tymoteusza
Tyt. - List do Tytusa
Zach. - Księga Zachariasza

W odnośnikach do tekstów biblijnych zawsze podawany jest najpierw skrót nazwy księgi, następnie numer rozdziału, po przecinku zaś numer wiersza. Przykłady:

Obj. 3,20 = Objawienie Jana (Apokalipsa Jana), rozdział 3, wiersz 20
Iz. 1,11-16.18-20 = Księga Izajasza, rozdział 1, wiersze 11-16 oraz 18-20

Żyjemy w wieku Ducha Świętego. Począwszy od dnia Pięćdziesiątnicy, Duch Święty działa na ziemi w bardzo szczególny sposób. To On daje nam moc do zwycięskiego i owocnego życia. Powinniśmy być więc dobrze poinformowani na temat Jego Osoby i działania.

A ponieważ jesteście synami, przeto Bóg zesłał Ducha Syna swego do serc waszych, wołającego: Abba, Ojcze!
Gal. 4,6

Kim jest Duch Święty?

Istnieje wiele fałszywych poglądów na temat Ducha Świętego. On nie jest:

- „czymś” nieokreślonym,
- bezosobową mocą,
- tajemniczą zjawą.

Odpowiedzią na nasze pytanie są dwa zdania:

- Duch Święty jest Bogiem.
- Duch Święty jest trzecią Osobą Trójcy!

A. DUCH ŚWIĘTY JEST BOGIEM

Boskość Ducha Świętego uwidacznia się w tym, że:

- posiada Boskie imiona,
- posiada Boskie przymioty,
- wykonuje Bożą pracę.

1. Wskazują na to imiona Ducha Świętego

Poszczególne określenia, stosowane w odniesieniu do Ducha Świętego, wiele mówią o Jego przymiotach i zadaniach, które pełni.

Warto rozważyć te określenia, aby lepiej zrozumieć Jego istotę, przymioty i dzieło.

Zaznacz określenia wskazujące na boskość Ducha Świętego!

II Kron. 15,1

Wtedy Azariasza, syna Odeda, opanował Duch Boży.

Sędz. 3,10

I zawładnął nim Duch Pański [...].

Izaj. 11,2

I spocznie na nim Duch Pana [...].

Izaj. 61,1

Duch Wszechmocnego, Pana nade mną, gdyż namaścił mnie [...].

Mat. 10,20

Bo nie wy jesteście tymi, którzy mówią, lecz Duch Ojca Waszego, który mówi w was.

Dz.Ap. 16,6-7

[...] Duch Święty przeszkodził [...] Duch Jezusa nie pozwolił im.

Rzym. 8,9

Ale wy nie jesteście w ciele, lecz w Duchu, jeśli tylko Duch Boży mieszka w was. Jeśli zaś kto nie ma Ducha Chrystusowego, ten nie jest jego.

II Kor. 3,3

Wiadomo przecież, że jesteście listem Chrystusowym sporządzonym przez nasze usługiwanie, napisanym nie atramentem ale Duchem Boga żywego [...].

Gal. 4,6

A ponieważ jesteście synami, przeto Bóg zesłał Ducha Syna swego do serc waszych, wołającego: Abba, Ojcze!

- Co powyższe określenia mówią o Duchu Świętym?

2. Wskazują na to przymioty Ducha Świętego

Jakie przymioty Ducha Świętego występują w cytowanych fragmentach?

Izaj. 11,2

I spocznie na nim Duch Pana; Duch mądrości i rozumu, Duch rady i mocy. Duch poznania i bojaźni Pana.

Zach. 12,10

[...] wyleję ducha łaski i błagania.

Jan 14,17

Ducha prawdy [...].

- Jakie są inne określenia Ducha Świętego? Co mówią o Jego przymiotach i dziele?

Jan 14,26, Rzym. 8,15, II Kor. 4,13, Efez. 1,17, II Tym. 1,7, Hebr. 9,14, Hebr. 10,29, I Piotr 4,14

Określenia i przymioty dotyczące Ducha Świętego, świadczą o Jego Boskości. Ponieważ jest Bogiem, posiada Boskie atrybuty:

Duch Święty jest:

- wszechobecny, Ps. 139,7
- wszechmocny, Zach. 4,6
- wszytkowiedzący, I Kor. 2,10
- wieczny, Hebr. 9,14

3. Wskazuje na to praca Ducha Świętego

Rzym. 15,30

Proszę was tedy, bracia, przez Pana naszego, Jezusa Chrystusa, i przez miłość Ducha, abyście wespół ze mną walczyli w modlitwach, zanoszonych za mnie do Boga.

Praca, którą wykonuje Duch Święty, jest pracą Boga. Świadczy to o Jego Boskości.

Wszystkie trzy Osoby Trójcy tworzą Jedność i działają razem. Określone dzieło możemy więc przy-

pisać zarówno Bogu Ojcu, Synowi jak i Duchowi Świętemu.

B. DUCH ŚWIĘTY JEST OSOBĄ

Duch Święty - to nie nazwa mocy Bożej lub jakiejś Jego cechy. Duch Święty to Osoba.

Czytając Biblię, widzimy, że Duch Święty:

- posiada istotne cechy osobowe,
- postępuje jak osoba,
- może być traktowany jak osoba.

1. Duch Święty posiada istotne cechy osobowe

Duch Święty - jak każda inna osoba - może myśleć, czuć, chcieć i mówić.

Myśleć:

I Kor. 2,11

[...] kim jest Bóg, nikt nie poznał, tylko Duch Boży.

Czuć:

Rzym. 15,30

[...] przez miłość Ducha [...].

Chcieć:

I Kor. 12,11

Wszystko to zaś sprawia jeden i ten sam Duch, rozdzielający każdemu poszczególnie, jak chce.

2. Duch Święty postępuje jak osoba

Postępowanie Ducha Świętego nie przypomina działania bezosobowej mocy, ale wskazuje na osobę.

Znajdź w cytowanych wierszach czasowniki opisujące działanie Ducha Świętego i podkreśl je!

Jan 14,26

Lecz Poczieszyciel, Duch Święty, którego Ojciec pośle w imieniu moim, nauczyci was wszystkiego i przypomni wam wszystko, co wam powiedziałem.

Dz.Ap. 8,29

I rzekł Duch Filipowi [...].

Rzym. 8,26

Podobnie i Duch wspiera nas w niemocy naszej; [...] sam Duch wstawia się za nami [...].

3. Duch Święty może być traktowany jak osoba

Ponieważ Duch Święty jest osobą, możliwe jest:

- bluźnierstwo przeciw Niemu, *Mat. 12,31*
- kłamstwo wobec Niego, *Dz.Ap. 5,3*
- zasmucanie Go, *Efez. 4,30*
- znieważenie Go. *Hebr. 10,29*

Biblia wiele mówi o Duchu Świętym. Dlatego możemy się z niej wiele dowiedzieć na Jego temat. Poniższe symbole Ducha Świętego mogą być w tym względzie dużą pomocą.

Symbole Ducha Świętego

A. GOŁĘBICA

Mat. 3,16

A gdy Jezus został ochrzczony, wnet wystąpił z wody, i oto otworzyły się niebiosa, i ujrzał Ducha Bożego, który zstąpił w postaci gołębi-cy i spoczął na nim.

Jan 1,32

Dlaczego Bóg postąpił w ten sposób? Gołębica przypomina nam o łagodności i czystości Ducha Świętego (Mat. 10,16).

- Dlaczego nie musimy się bać Ducha Świętego.

B. ŻYWA WODA

Jan 7,38-39

Kto wierzy we mnie, jak powiada Pismo, z wnętrza jego popłyną rzeki wody żywej. A to mówił o Duchu, którego mieli otrzymać ci, którzy w niego uwierzyli; albowiem Duch Święty nie był jeszcze dany, gdyż Jezus nie był jeszcze uwielbiony.

Sam Jezus użył tego symbolu. Powiedział, że strumienie żywej wody popłyną z wnętrza tych, którzy w Niego uwierzą.

Co chciał w ten sposób przekazać? Obecność Ducha Świętego ożywia i orzeźwia tak, jak źródłana woda (Iz. 44,3).

C. OLEJ

I Sam. 16,13

Wtedy wziął Samuel róg z olejem i namaścił go w gronie jego braci; i od tego dnia Duch Pański spoczął na Dawidzie i pozostał na nim nadal, Samuel zaś powstał i poszedł do Ramy.

Wielokrotnie w Biblii olej symbolizuje Ducha Świętego. W czasach Starego Testamentu królowie, kapłani i prorocy byli namaszczeni olejem, co oznaczało uświęcenie i objęcie urzędu.

Również Jezus został namaszczony, jednakże nie olejem, a Duchem Świętym i mocą.

Łuk. 4,18

Dz.Ap. 10,38

O Jezusie z Nazaretu, jak Bóg namaścił go Duchem Świętym i mocą, jak chodził, czyniąc dobrze i uzdrawiając wszystkich opętanych przez diabła [...].

- Kto nas namaścił Duchem Świętym? *II Kor. 1,21-22*
- Jakie znaczenie ma namaszczenie Duchem Świętym dla naszego życia jako chrześcijan? *I Jan 2,20. 27*

D. OGIEŃ

Łuk. 3,16

[...] On was chrzcić będzie Duchem Świętym i ogniem.

W dzień Pięćdziesiątnicy, gdy został zesłany Duch Święty, uczniom Jezusa ukazały się języki ognia, które się rozdzieliły a na każdym z nich spoczął jeden z nich (*Dz.Ap. 2,1-4*).

- Czym jest „ogień” w naszym życiu? Jaka jest jego rola? *I Kor. 3,12-15*

E. PIECZĘĆ

Efez. 1,13

W nim i wy, którzy usłyszeliście słowo prawdy, ewangelię zbawienia waszego, i uwierzyliście w niego, zostaliście zapieczętowani obiecany Duchem Świętym.

Efez. 4,30, II Kor. 1,22

Żydzi używali pieczęci przy zawieraniu umów (*Jer. 32,9-11*). Dla nas pieczęć oznacza aktualność i pewność zbawienia.

F. WIAATR LUB TCHNIENIE

Jan 3,8

Wiatr wieje, dokąd chce, i szum jego słyszysz, ale nie wiesz, skąd przychodzi i dokąd idzie; tak jest z każdym, kto się narodził z Ducha.

Zarówno w języku hebrajskim, jak i greckim, słowo „*duch*” oznacza również „*tchnienie*” (= „*dech*”).

I Mojż. 2,7

[...] tchnął w nozdrza jego dech życia.

Jan 20,22

A to rzekłszy, tchnął na nich i powiedział im: Weźmijcie Ducha Świętego.

Działanie Ducha Świętego jest tu przedstawione jako potężne, niepojęte, ponadnaturalne i niemożliwe do ogarnięcia rozumem. Zesłaniu Ducha Świętego, w dniu Pięćdziesiątnicy, towarzyszył szum podobny do odgłosu gwałtownego wiatru.

G. ZADATEK LUB RĘKOJMIA

*II Kor. 1,22
[...] dał zadatak Ducha do serc naszych.*

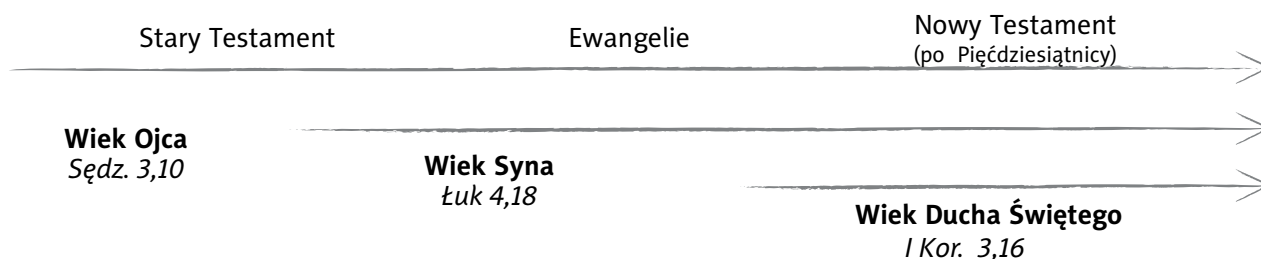
Zadatek jest zaliczką, przedpłatą na coś. Kto otrzymał zadatek, może być pewien dotrzymania umowy. Jest on gwarancją.

- Co gwarantuje otrzymany przez nas Duch Święty? *Efez. 1,13-14*

Dzieło Ducha Świętego w historii zbawienia

A. OKRES STAREGO TESTAMENTU

Duch Święty, będący Bogiem, istnieje od wieczności. Pierwszą wzmiankę o Nim znajdujemy w:

*I Mojż. 1,2
[...] Duch Boży unosił się nad powierzchnią wód.*

Duch Święty uczestniczył w stwarzaniu świata (*Job 33,4*). W okresie Starego Testamentu Duch Święty zstępował na określone osoby, aby wyposażyć je do wykonywania pewnych zadań.

*II Mojż. 31,1-3
I rzekł Pan do Mojżesza: Patrz! Powołałem imiennie Besalela [...] i napełniłem go duchem Bożym, mądrością, rozumem, poznaniem, wszechstronną zręcznością w rzemiośle.*

*Sędz. 3,10
I zawładnął nim (Otnielem) Duch Pański, więc sędził w Izraelu [...].*

*I Sam. 11,6
Wtedy zstąpił na Saula Duch Boży [...].*

*I Sam. 16,14
A gdy od Saula odstąpił Duch Pański [...].*

Przed Pięćdziesiątnicą Duch Święty nie działał w takiej pełni, jak dziś (*Joel 3,1; Jan 7,39*).

B. OKRES EWANGELII

1. Życie Jezusa

- Jezus począł się z Ducha Świętego.
Mat. 1,20, Łuk. 1,35
- Jezus został namaszczony Duchem Świętym.
Łuk. 4,18
- Jezus działał w mocy Ducha Świętego.
Łuk. 4,14, Jan 6,63
- Duch Święty miał udział we wzbudzeniu Jezusa z martwych. *Rzym. 8,11*

- W jakich innych momentach życia Jezusa uwidaczniało się działanie Ducha Świętego?

2. Życie uczniów Jezusa

Uczniowie Jezusa mieli udział w dwóch przymierzach: starym i nowym. Przed Pięćdziesiątnicą (*Dz. Ap. 2,1-13*) relacja między nimi a Duchem Świętym podobna była do tej z okresu Starego Testamentu.

- Jan Chrzciciel zapowiedział, że Jezus będzie chrzczył uczniów Duchem Świętym (*Jan 1,33*).
- Jezus dał Swym uczniom moc do wykonania powierzonych zadań (*Mat. 10,1*).
- Jezus pokrzepił Swych uczniów, obiecując im zesłanie Ducha Świętego po swoim odejściu (*Jan 15,26*).

C. OKRES TRWAJĄCY OD PIĘCDZIESIĄTNICY

Okres trwający od Pięćdziesiątnicy można określić jako wiek Ducha Świętego.

Czas ten rozpoczął się potężnym wydarzeniem Pięćdziesiątnicy (*Dz. Ap. 2,1-13*).

Bóg spełnił wówczas starotestamentowe obietnice i zapowiedzi Jezusa, zsyłając na tę ziemię Swego Świętego Ducha. Od tej chwili Duch Święty zamieszkuje w każdym nawróconym człowieku (*Rzym. 8,9; I Kor. 3,16*).

- W jaki sposób Duch Święty działa w naszych czasach?

Zadania Ducha Świętego

A. UWIELBIA JEZUSA

Jan 16,14
On mnie uwielbi, gdyż z mego weźmie i wam oznajmi.

Duch Święty nie zabiega o to, by być w centrum zainteresowania, lecz wciąż wskazuje na Jezusa.

- W jaki sposób Duch Święty uwielbia Jezusa?

B. PRZYSPOSABIA DO ŚWIADCZENIA O JEZUSIE

Dz. Ap. 1,8
Ale weźmiecie moc Ducha Świętego, kiedy zstąpi na was, i będziecie mi świadkami w Jerozolimie i w całej Judei, i w Samarii, i aż po krańce ziemi.

Gdy mówimy innym o Jezusie, możemy z ufnością oczekiwać, że Duch Święty da nam odwagę i stosowne słowa.

- Jaki jest skutek obecności mocy Ducha Świętego w życiu uczniów Jezusa wg *Dz. Ap. 1,8*?

C. PRZEKONUJE GRZESZNIKÓW

Jan 16,8

A On, gdy przyjdzie, przekona świat o grzechu i o prawiedliwości, i o sądzie.

Duch Święty otwiera człowiekowi duchowe oczy, tak że zaczyna on dostrzegać swą winę wobec Boga. Ma to największe znaczenie w doprowadzeniu człowieka do zbawienia.

- Jakie znaczenie ma dla nas ta prawda w odniesieniu do osobistej ewangelizacji?
- O jakim grzechu Duch Święty przekonuje grzeszników? Jan 16,9

D. DOPROWADZA DO NOWYCH NARODZIN

Jan 3,5-6

Odpowiedział Jezus: Zaprawdę, zaprawdę, powiadam ci, jeśli się kto nie narodzi z wody i z Ducha, nie może wejść do Królestwa Bożego. Co się narodziło z ciała, ciałem jest, a co się narodziło z Ducha, duchem jest.

Bez Ducha Świętego nikt nie może narodzić się na nowo. To On doprowadza człowieka do nowych narodzin i uzdalnia go do duchowego życia.

- Co człowiek musi uczynić, aby narodzić się na nowo?

E. DAJE PEWNOŚĆ ZBAWIENIA

Trzema filarami naszej pewności zbawienia są:

- Słowo Boże, Jan 5,13-14
- wiara, Jan 3,16
- Duch Święty. Rzym. 8,16

- W jaki sposób Duch Święty przekonuje nas o tym, że jesteśmy dziećmi Bożymi? Jakiego środka używa w tym celu? Efez. 6,17

F. DAJE ZWYCIĘSTWO

Gal. 5,16

Mówię więc: Według Ducha postępujcie, a nie będziecie pobieżali żądzы cielesnej.

Nikt nie jest w stanie żyć po chrześcijańsku o własnych siłach. To Duch Święty uzdalnia nas do zwyciężania grzechu i życia w sposób podobający się Bogu.

- Przed czym chroni nas życie w Duchu Świętym?

G. SPRAWIA, ŻE WYDAJEMY OWOC

Gal. 5,22-23

Owoceи zaś Ducha są: miłość, radość, pokój, cierpliwość, uprzejmość, dobroć, wierność, łagodność, wstrzemięźliwość.

Owoc Ducha Świętego cechuje chrześcijańskie życie. Naszym pragnieniem powinien być więc obfity owoc Ducha.

- Jak powinniśmy żyć, aby Duch Święty mógł obdarzyć nas swoim owocem. Gal. 5,24-25

H. OBDARZA NAS DARAMI

Dary Ducha Świętego są określonymi zdolnościami, koniecznymi do Bożej służby (Rzym. 12,4-8).

Żaden chrześcijanin nie ma wszystkich darów, ponieważ Duch Święty rozdziela je każdemu według Swjej woli (I Kor. 12,7-11).

- Dlaczego powinniśmy służyć w Kościele naszymi naturalnymi i duchowymi darami?

Ważnym środkiem, używanym przez Ducha Świętego w prowadzeniu nas, jest Słowo Boże (Efez. 6,17). Każdego dnia możemy oczekiwać pomocy, pociechy i prowadzenia przez Ducha Świętego.

I. WSPOMAGA NAS W MODLITWIE

Gal. 4,6
A ponieważ jesteście synami, przeto Bóg zesał Ducha Syna swego do serc waszych, wołającego: Abba, Ojcze!

Duch Święty wspiera nas w naszym życiu modlitewnym. On pragnie prowadzić nas do uwielbienia Boga i dać nam właściwe intencje do modlitwy.

- Gdy trudno jest nam modlić się, nie powinniśmy poddawać się zniechęceniu. Czego możemy oczekiwać? *Rzym. 8,26*

J. PROWADZI NAS

Ludzie, którzy żyją z Jezusem, doświadczają prowadzenia przez Ducha Świętego w różnych sytuacjach.

Jan 16,13
Lecz gdy przyjdzie On, Duch Prawdy, wprowadzi was we wszelką prawdę [...].
Dz.Ap. 13,4
A oni, wystąpi przez Ducha Świętego [...].
Dz.Ap. 16,6
[...] ponieważ Duch Święty przeszkodził [...].

KIM JEST DUCH ŚWIĘTY?

DUCH ŚWIĘTY

SYMBOLE DUCHA ŚWIĘTEGO

A. Duch Święty jest Bogiem

1. Wskazują na to Jego imiona
Iz. 61,1, Rzym. 8,9
2. Wskazują na to Jego przymioty
Iz. 11,2, Jan 14,17
3. Wskazuje na to Jego praca
Rzym. 15,30

B. Duch Święty jest Osobą

1. Posiada cechy osobowe
I Kor. 2,11
2. Postępuje jak osoba
Jan 14,26
3. Może być traktowany jak osoba
Efez. 4,30
 - Jak ważne są dla nas przymioty Ducha Świętego?

A. Gołębica

Mat. 3,16

B. Żywa woda

Jan 7,38-39

C. Olej

I Sam. 16,13, I Jan 2,20,27

D. Ogień

Łuk. 3,16

E. Pieczęć

Efez. 4,30

F. Wiatr lub tchnienie

I Mojż. 2,7, Jan 3,8

G. Zadatek lub rękojmia

II Kor. 1,22

- Co gwarantuje otrzymany przez nas Duch Święty (*Efez. 1,13-14*)?

DZIEŁO DUCHA ŚWIĘTEGO
W HISTORII ZBAWIENIA

Stary Testament

Ewangelie

Nowy Testament
(po Pięćdziesiątnicy)

Wiek Ojca
Sędz. 3,10

Wiek Syna
Łuk. 4,18

Wiek Ducha Świętego
I Kor. 3,16

ZADANIA DUCHA ŚWIĘTEGO

A. Uwielbia Jezusa

Jan 16,14

B. Przystosabia do świadczenia o Jezusie

Jan. 16,18

C. Przekonuje grzeszników

Dz.Ap. 1,8

D. Doprowadza do nowych narodzin

Jan. 3,5-6

E. Daje pewność zbawienia

Rzym. 8,16

F. Daje zwycięstwo

Gal. 5,16

G. Sprawia, że wydajemy owoc

Gal. 5,22-23

H. Obdarza nas darami

Rzym. 12,4-8

I. Wspomaga nas w modlitwie

Gal. 4,6

J. Prowadzi nas

Jan 16,13

Jezus.pl